

**BELEDİYE MECLİSİ, BELEDİYE ENCÜMENİ VE
İHTİSAS KOMİSYONLARI
TEŞEKKÜLÜ VE ÇALIŞMASINA İLİŞKİN REHBER**

YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Nisan 2019

İÇİNDEKİLER

A.	GİRİŞ	3
B.	BELEDİYE MECLİSİ	3
1.	İlk Meclis Toplantısı	5
2.	Meclis Başkanlık Divanı	7
	- Meclis Başkanlık Divanının Oluşumu	7
	- Oylama Usulleri	8
	- Görev Süresi ve Görevlerin Sona Ermesi	9
	- Meclis Başkan ve Başkan Vekilliğinin Çalışma Usulü	9
3.	İhtisas Komisyonlarının Oluşumu	10
	- İhtisas Komisyonlarına Üye Seçimi	11
4.	Encümen ve Oluşumu	12
	- Belediye Encümeni ve Sayısı	12
	- Encümen Başkanlığı	13
	- Encümen Toplantısı ve Günü	14
5.	Faaliyet Raporunun Görüşülmesi	14
6.	Denetim Komisyonunun Oluşumu ve Raporunun Meclisin Bilgisine Sunulması	15
7.	Belediye Meclisi Kararlarının Kesinleşmesi	16

A. GİRİŞ

T.C. Anayasası'nın 127 nci maddesine göre beş yılda bir yapılan mahalli idareler genel seçimleri ile ilgili olarak 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'un 8 inci maddesinde; "Mahalli İdareler seçimleri beş yılda bir yapılır. Her seçim döneminin beşinci yılındaki 1 Ocak günü seçimin başlangıç tarihidir, Aynı yılın Mart ayının son Pazar günü oy verme günüdür" hükmü yer almaktadır. Nitekim söz konusu madde hükümleri çerçevesinde beş yılda bir yapılması öngörülen mahalli idareler seçimlerinin en yenisi, 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Bu Rehber; Belediye Meclisinin, Belediye Encümenin ve Belediye Meclisi İhtisas Komisyonlarının oluşumu ve işleyişiyle ilgili temel bazı hususlarda mahalli idareler seçimlerinden sonra göreve başlayacak seçilmiş ve atanmış kamu görevlilerine yol göstermek amacıyla hazırlanmıştır.

A. BELEDİYE MECLİSİ

Belediye Meclisi, belediyenin karar organıdır ve mevzuatla kendisine verilen görev ve yetkileri kullanır. Meclisin aldığı kararların uygulanmasından, 5393 sayılı Kanunun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendine göre Belediye Başkanı sorumludur.

Mahalli idareler seçim sistemi ve usulü ile ilgili olarak 2972 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde "Mahalli idareler seçimleri serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır.

İl genel meclisi ve belediye meclisi üyelikleri için yapılan seçimlerde, onda birlik baraj uygulamalı nispi temsil sistemi, belediye başkanlığı seçiminde ise çoğunluk sistemi uygulanır." hükmü yer almaktadır. Belediye Meclisi üyelerinin seçilmesi bu madde hükümleri çerçevesinde yapılmaktadır.

Belediye meclisinin nüfus grupları itibariyle belediye meclisinin üye sayıları ile üye tam sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Belediye Meclisi Üye Sayısı (51 İl, İlçe, Belde ve BŞB İlçe)

Belediye Nüfusu	Üye Sayısı	Başkan	Üye Tam Sayısı
0- 10.000	9	1	10
10.001 – 20.000	11	1	12
20.001 – 50. 000	15	1	16
50.001 – 100. 000	25	1	26
100.001 – 250.000	31	1	32
250.001 – 500.000	37	1	38
500.001 – 1.000.000	45	1	46
1.000.000'dan fazla	55	1	56

Görüldüğü üzere; meclis üye sayısı ile üye tam sayısı aynı ifade olmayıp, meclis üye sayısına Başkan dahil değilken üye tam sayısına Başkan dahildir.

Öte yandan, aşağıdaki tablodan da izlenebileceği gibi, büyükşehir belediye meclisi, büyükşehir belediye başkanının başkanlığında, büyükşehir sınırları içindeki ilçe belediye başkanları ile ilçe belediye meclis üyelerinin beşte birinden oluşmaktadır.

Büyükşehir Belediyesi Meclis Üye Sayısı (Her bir ilçeden nüfuslarına göre büyükşehir belediye meclislerine gidecek sayı)

Büyükşehir İlçe Belediye Nüfusu	Büyükşehir Meclisine Katılacak Üye Sayısı		
	Meclis Üyesi	Başkan (Doğal Üye)	Toplam
0	1	1	2
10.001 – 20.000	2	1	3
20.001 – 50.000	3	1	4
50.001 – 100.000	5	1	6
100.001 – 250.000	6	1	7
250.001 – 500.000	7	1	8
500.001 – 1.000.000	9	1	10
1.000.000'dan fazla	11	1	12

1. İlk Meclis Toplantısı

5393 sayılı Belediye Kanununun 19 uncu maddesinde; belediye meclisinin, seçim sonuçlarının ilanını takip eden beşinci gün belediye başkanının başkanlığında kendiliğinden toplanacağı belirtilmektedir. 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 23 üncü maddesinin (b) bendi hükmüne göre seçim sonuçlarının ilanı, belediye başkanlığı ve belediye meclis üyeliği seçimlerinin ilgili İlçe Seçim Kurulu Başkanı tarafından alışılmış usullere göre ilan edildiği gündür. Seçim Kurulu Başkanı tarafından seçim sonuçlarının bir sureti de bir hafta süre ile İlçe Seçim Kurulu kapısına astırılır.

5393 sayılı Kanunda yer alan hükme göre; Meclis'in ilk toplantısı, seçim sonuçlarının YSK tarafından ilanını takip eden beşinci gün değil, seçim sonuçlarının il/ilçe seçim kurullarınca ilanını takip eden beşinci gündür. Belediye meclisinin toplanacağı beşinci günün tatil gününe denk gelmesi, toplantının yapılmasına engel değildir.

Yine, 5393 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi, belediye meclisinin ilk toplantısının belediye başkanının başkanlığında yapılacağını öngörmekte olup, aynı Kanunun 38 inci maddesinde belediye başkanının görevleri arasında belediye meclisine ve encümenine başkanlık etmek de yer almaktadır. Ancak belediye başkanı, toplantıya katılamazsa Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinin 5 inci maddesine göre belediye meclisinin en yaşlı üyesi, meclise başkanlık edecektir. Aynı maddede, belediye başkanının meclisin en genç iki üyesini geçici kâtip üye olarak davet edileceği öngörülmektedir. Diğer taraftan, 5393 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde yer alan meclis toplantısı ile ilgili duyuruya gerek olup olmadığına gelince, aynı Kanunun 19 uncu maddesinde meclisin kendiliğinden toplanacağı belirtildiğinden duyuruya gerek bulunmamakla birlikte, söz konusu maddede herhangi bir saat ve yer belirtilmediğinden, toplantının yeri ve saati konusunda meclis üyelerinin bilgilendirilmesi uygun olacaktır.

5393 sayılı Kanuna göre, belediye meclisinin gündemi belediye başkanınca belirlenmektedir. Ancak, Kanun belediye meclisi başkanlık divanının seçimini belediye başkanına bırakmamış, meclisin ilk toplantısının gündemini resen belirlemiştir.

Ayrıca bu gündeme; Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinin 5 inci maddesi ile encümene üye seçimi, il ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde plan ve bütçe komisyonuyla imar ve bayındırlık komisyonu, büyükşehir belediyelerinde ise plan ve bütçe, imar ve bayındırlık, çevre ve sağlık, eğitim, kültür, gençlik ve spor komisyonu ile ulaşım komisyonlarına ve gerekli görülmesi halinde diğer komisyonlara üye seçimi yapılması da eklenmiştir. Ancak bu gündeme başka konuların alınması durumunda, 5393 sayılı Kanunun 21 ve Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen usule uygun olarak gündemin, toplantı yer ve saatinin meclis üyelerine ve çeşitli yollarla belde halkına duyurulması gerekmektedir.

Büyükşehir belediye meclisinin ilk toplantısına gelince; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 28 inci maddesinde yer alan “Belediye Kanunu ve diğer ilgili Kanunların bu kanuna aykırı olmayan hükümleri ilgisine göre büyükşehir ve ilçe belediyeleri hakkında da uygulanır.” hükmüne istinaden, büyükşehir belediye meclisinin 5393 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinde yer alan seçim sonuçlarının ilanını takip eden beşinci gün toplanması ve ilçe belediye meclisinin toplantısı ile çakışmaması gerekmektedir. Ancak, büyükşehir ilçe belediyelerinin seçim sonuçlarının farklı günlerde ilan edilmesi durumunda, seçim sonucu en son ilan edilen ilçe belediyesinin seçim sonucu ilan tarihi esas alınarak beş günlük süre hesaplanır ve bu hesaba göre büyükşehir belediye meclisinin toplanması gerekir. Tüm ilçelerin seçim sonuçları ilan edilmesine rağmen büyükşehir belediye başkanlığı seçim sonucu ilan edilmemişse beş günlük süre için büyükşehir belediye başkanlığı seçim sonucunun ilan edilmesi beklenir.

1. Meclis Başkanlık Divanı

5393 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine göre meclis başkanlık divanı; meclis birinci başkan vekili, meclis ikinci başkan vekili ve katip üyelerden oluşmaktadır. Başkanlık divanı üyeleri, meclis üyeleri arasından seçilmektedir. Seçim sonuçlarını takip eden beşinci gün toplanan belediye meclisinde, Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinin 5 inci maddesine göre; belediye başkanınca (yoksa en yaşlı üye) geçici katip üyelerin (en genç 2 üye) başkanlık divanına davet edilmesinden sonra yoklama yapılması ve toplantı için salt çoğunluğun mevcut olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir.

Ancak, bu toplantıda salt çoğunluk sağlanamamış ise 5393 sayılı Kanunun 22 nci maddesine göre; başkan, gün ve saatini tespit ederek en geç üç gün içinde toplanmak üzere meclisi tatil eder. Gelecek toplantı, üye tam sayısının dörtte birinden az olmayan üye sayısı ile yapılır.

Meclis Başkanlık Divanının Oluşumu

5393 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi hükmüne göre, belediye meclisi, seçim sonuçlarının ilanını takip eden beşinci gün belediye başkanının başkanlığında kendiliğinden toplanarak meclis başkanlık divanının seçer. Meclis başkanlık divanında yer alan üyelerin tamamı meclis üyelerinden oluşmaktadır.

Oylama Usulleri

Yönetmeliğin 13 üncü maddesine göre, mecliste oylama usulleri gizli, işaretle ve açık oylama olmak üzere üç türlü olarak belirlenmiş olup, üyelerin oylarını bizzat kullanmaları gerekmektedir.

Gizli oy kullanmaya fiziki bakımdan engeli olanlara istisna tanınmış olup, bu üyeler gizli oylamalarda oylarını tayin edecekleri kişiler (meclis üyeleri veya belediye personeli) eliyle kullanabileceklerdir. Başkanlık divanının seçimi, gizli oyla yapılacak olup, Yönetmelikte gizli oylama; Meclis üyelerinin oy pusulasına seçeceği kişi veya kişilerin adlarını ya da bir teklif hakkında kabul, çekimser veya ret yazıp, tanıtıcı hiçbir işaret koymadan sandığa atması olarak tanımlanmıştır.

Ayrıca Yönetmelikte; gizli oylamalarda kullanılacak oy pusulalarının zarfla birlikte başkanlıkça mühürlü şekilde düzenleneceği, oylama bittikten sonra katip üyeler tarafından sandıktan çıkan zarfların sayılacağı ve üye sayısından fazla olmadığı tespit edildikten sonra zarfların açılacağı, oy pusulaları sayıldıktan sonra, başkanlık divanı tarafından sonucun açıklanacağı, oylarda eşitlik olması halinde oylamanın bir defa daha tekrarlanacağı; yine eşitlik olması halinde meclis başkanınca kuraya başvurulacağı, kura çekimi, birbirinin aynı olan ve üzerinde adlar yazılı bulunan kağıtların bir torbaya konularak meclis başkanı tarafından çekilmek suretiyle yapılacağı ve torbadan çekilen ismin kazanmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yönetmeliğin 19 uncu maddesinde, başkan vekilleri ve kâtip üye seçiminde fazladan isim yazılmış olması halinde oy pusulasının geçersiz sayılacağı düzenlenmiştir.

Kanunda meclis birinci ve ikinci başkan vekillerinin birer kişi, kâtip üyelerin ise en az iki kişi olacağı belirtilmektedir. Bu nedenle kâtip üyelerin ikiden fazla olması mevzuata aykırı değildir. Ayrıca Yönetmeliğin 19 uncu maddesinde ikisi yedek olmak üzere en az dört kâtip üyenin seçiminin yapılacağı düzenlenmiştir. Bu durumda belediye meclisince iki kâtip üye seçilecekse iki de yedek üye, ikiden fazla kâtip üye seçilecekse bu sayı kadar yedek üyenin belirlenmesi gerekmektedir.

Meclisin ilk toplantısında yapılan gizli oylamada kâtip üyeler belirlendikten sonra geçici olarak kâtip üyeliğe davet edilmiş bulunan meclisin en genç iki üyesi yerlerini, seçilen kâtip üyelere bırakacaklar ve toplantıya seçilen kâtip üyeler devam edecektir.

Görev Süresi ve Görevlerin Sona Ermesi

5393 sayılı Kanununun 19 uncu maddesi, belediye meclisinin ilk toplantısında seçilecek başkanlık divanının iki yıl, iki yıldan sonra seçilecek başkanlık divanının ise mahalli idareler seçimine kadar görev yapacağını düzenlemiştir. Buna göre, bir seçim döneminde iki kez başkanlık divanı seçimi yapılacaktır.

Başkanlık divanı üyeliğinde ölüm, istifa, meclis üyeliğinin düşmesi gibi durumlarda ise başkanlık divanı seçimi değil, sadece boşalan üye yerine yeni üye belirlemek üzere seçim yapılabilecektir. Seçim, üyeliğin boşalmasını takip eden ilk meclis toplantısında yapılacak ve seçilen divan üyesi, yerine seçildiği kişinin kalan süresini tamamlayacaktır.

5393 sayılı Kanununun 19 uncu maddesi, başkanlık divanı seçiminin üç gün içinde sonuçlandırmasını emretmiştir. Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinin 19 uncu maddesi ise 3 gün içinde seçimler tamamlamazsa 5393 sayılı Kanununun 30 uncu maddesine göre (Meclis'in feshi) işlem yapılacağı belirtilmektedir. 30 uncu maddenin (a) bendinde belediye meclisi kanunla kendisine verilen görevleri süresi içinde yapmayı ihmal eder ve bu durum belediyeye ait işleri sekteye veya gecikmeye uğratırsa İçişleri Bakanlığının bildirimine üzerine Danıştay kararıyla meclisin feshedileceği düzenlenmiştir.

5393 sayılı Kanununun 20 nci maddesi, meclis toplantısının süresi ile ilgili düzenleme yapmış olup, bütçe görüşmesine rastlayan toplantı süresini en çok yirmi gün, diğer toplantıların süresini ise en çok beş gün olarak belirlemiştir. Başkanlık divanı seçiminin sonuçlandırılma süresi ile söz konusu maddede düzenlenen toplantı süresinin karıştırılmaması gerekir. Yani, meclisin ilk toplantısında görüşülecek başka gündem maddeleri var ise belediye meclisinin ilk toplantısı beş gün de devam edebilir. Ancak bu 5 günlük sürenin ilk 3 gününde başkanlık divanı seçiminin sonuçlandırılması gerekmektedir.

Meclis Başkan ve Başkan Vekilliği Çalışma Usulü

5393 sayılı Kanununun 19 uncu maddesine göre; meclise belediye başkanı, belediye başkanının katılmaması durumunda meclis “birinci başkan vekili”, onun da katılmaması halinde “meclis ikinci başkan vekili” meclis toplantısına başkanlık eder. Belediye meclis toplantısında belediye başkanı, meclis 1. ve 2. başkan vekilinden hiçbirisinin katılmaması durumunda, meclis toplantısı yapılamaz ve durum bir tutanağa bağlanarak toplantı salonu terk edilir.

1. İhtisas Komisyonlarının Oluşumu

5393 sayılı Kanununun 24 üncü maddesine göre; Belediye meclisi, üyeleri arasından en az 3 en fazla 5 kişiden oluşan ihtisas komisyonları kurabilir. Komisyonların bir yılı geçmemek üzere ne kadar süre için kurulacağı aynı meclis kararında belirtilir. Büyükşehir belediyeleri için ise 5216 sayılı Kanununun 15 inci maddesiyle ihtisas komisyonlarının üye sayısı en az 5 en fazla 9 kişi olarak belirlenmiştir.

İhtisas komisyonları, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşturulur.

Komisyonlar	Belediyeler			
	Büyükşehir	İl/İlçe	Nüfusu 10.000'den fazla	Nüfusu 10.000'den az
İmar ve Bayındırlık	Zorunlu	Zorunlu	Zorunlu	İhtiyari
Plan ve Bütçe	Zorunlu	Zorunlu	Zorunlu	İhtiyari
Çevre ve Sağlık	Zorunlu	İhtiyari	İhtiyari	İhtiyari
Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor	Zorunlu	İhtiyari	İhtiyari	İhtiyari
Ulaşım	Zorunlu	İhtiyari	İhtiyari	İhtiyari
Diğer	İhtiyari	İhtiyari	İhtiyari	İhtiyari

İhtisas komisyonlarının görev alanına giren işler bu komisyonlarda görüşüldükten sonra belediye meclisinde karara bağlanır.

Meclis toplantısını müteakip imar komisyonu en fazla on iş günü, diğer komisyonlar ise beş iş günü içinde kendilerine havale edilen işleri sonuçlandırır. Komisyonlar kendilerine havale edilen işlerle ilgili raporlarını bu sürenin sonunda meclise sunmadıkları takdirde, konu meclis başkanı tarafından doğrudan gündeme alınır. Ayrıca; Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin 21 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre, imar ve bütçe konularında gündeme gelen konular bu komisyonlara gönderilmeden karara bağlanamayacaktır.

İhtisas Komisyonlarına Üye Seçimi

Belediye meclisi ihtisas komisyonlarının üye sayısını belirledikten sonra, ihtisas komisyonlarına üye seçimini gerçekleştirecektir.

5393 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinde; “İhtisas komisyonları, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşturulur.” hükmü yer almaktadır. Söz konusu hüküm ve mahkeme kararları doğrultusunda ihtisas komisyonlarına üye seçiminde basit orantı yöntemi kullanılacaktır.

Örneğin üye tam sayısı 32 olan bir mecliste, K Partisinin 17, L partisinin 9, M partisinin ise 5, N partisinin 1 üyesi olduğunu ve Plan ve Bütçe Komisyonuna 5 üye seçileceğini varsayalım. Bu durumda plan ve bütçe komisyonunun üye dağılımı şu şekilde olacaktır.

Partiler	Üye Sayısı	Oran (Üye Sayısı / Meclis Toplam Üye Sayısı)	Seçilecek Üye Sayısı(5) * Oran	Komisyon Üye Sayısı
K partisi	17	0,53	2,66	3
L Partisi	9	0,28	1,41	1
M Partisi	5	0,16	0,78	1
N Partisi	1	0,03	0,16	0
Toplam	32	1,00	5,00	5

Yani basit orantı yönteminde üye tam sayısı 32 olan bir mecliste; K partisinin oranı % 53 ise, bu Partiden 5 kişilik komisyona, 5'in % 53'ü kadar ($2,66 = 3$) üye seçilir.

1. Encümen ve Oluşumu

Belediye Encümeni ve Sayısı

5393 sayılı Kanunun 33 üncü maddesine göre; “İl belediyelerinde ve nüfusu 100.000’in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği iki üye olmak üzere yedi kişiden, Diğer belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği iki üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği bir üye olmak üzere beş kişiden, oluşur”

Büyükşehir belediyelerinde ise büyükşehir belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında, belediye meclisinin kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği beş üye ile biri genel sekreter, biri malî hizmetler birim amiri olmak üzere belediye başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği beş üyeden oluşur. (Toplam = 11)

Başkan hariç, encümenin seçilmiş ve memur üyeleri arasında yetki olarak fark bulunmamaktadır. Ancak, oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.

Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinin 20 nci maddesi, encümen üye seçiminin, meclisin ilk toplantısında yapılacağı düzenlemektedir. Bu seçim, başkanlık divanı seçiminde olduğu gibi gizli oyla yapılacak, üyeler gelecek yılın aynı ayına kadar görev yapacaklardır.

5393 sayılı Kanunun 33 üncü maddesi, belediyelerin statülerinin ve nüfuslarını esas alarak belediye encümeninin üye sayısını iki şekilde belirlemiştir.

Encümen Üyeleri	Belediyeler		
	Büyükşehir	İl ve Nüfusu 100.000'den fazla	Nüfusu 100.000'den az
Belediye Başkanı	1	1	1
Meclis Üyesi	5	3	2
Birim Amiri	5	3	2
Toplam	11	7	5

Encümen üye sayısı, nüfusa bakılmaksızın; Büyükşehir Belediyelerinde başkan dahil 11, il belediyelerinde ise başkan dahil 7 kişiden oluşmakta olup, nüfusu 100.000'in altında olan ilçe ve kasaba belediyesinin encümen üye sayısı 5 iken, nüfusu 100.000'den fazla olan ilçe belediyelerinin encümen sayısı 7'dir. Ancak, nüfusa bakılmaksızın (nüfusu 50.000 bile olsa) il belediyesinin encümen sayısı 7'dir.

Encümen Başkanlığı

Belediye başkanı encümenin doğal üyesidir. Belediye encümenine belediye başkanı başkanlık etmektedir. Ancak, belediye başkanının katılmadığı encümen toplantısına yine kendisinin görevlendirileceği “başkan yardımcısı” veya “encümen üyesi” başkanlık edecektir. Büyükşehir belediyelerinde ise belediye başkanının katılmadığı toplantılarda, encümene genel sekreter başkanlık eder.

Mahalli idareler seçimi ya da üyeliğin herhangi bir şekilde boşalması durumunda, encümen üyesi/ üyeleri kalan süreyi tamamlamak üzere seçilirler.

Encümen Toplantısı ve Günü

5393 sayılı Kanunun 35 inci maddesine göre encümen haftada bir kez zorunlu olarak toplanır.

Encümen üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Encümenin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca ihale komisyonu olarak yapacağı toplantılarda da bu hüküm geçerlidir. Oyların eşitliği durumunda başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Çekimsiz oy kullanılmaz.

Encümen gündemi, belediye başkanı tarafından hazırlanır. Encümen üyeleri, başkanının uygun görüşü ile gündem maddesi teklif edebilir. Belediye başkanı tarafından havale edilmeyen konular encümende görüşülemez.

Encümene havale edilen konular bir hafta içinde görüşülerek karara bağlanır. Alınan kararlar, başkan ve toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır. Karara muhalif kalanlar gerekçelerini de açıklar.

Encümen başkan ve üyeleri, münhasıran kendileri, ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımları ve evlatlıkları ile ilgili işlerin görüşüldüğü encümen toplantılarına katılamazlar.

1. Faaliyet Raporunun Görüşülmesi

5393 sayılı Kanunun 56 ncı maddesine göre hazırlanacak faaliyet raporunun meclisin nisan ayı toplantısında belediye başkanı tarafından meclise sunulacağı düzenlendiğinden, seçimleri takiben nisan ayında yapılacak ilk meclis toplantısında kanunen belirlenmiş gündem maddelerinden biri de faaliyet raporunun görüşülmesi olacaktır.

Bu nedenle, 31 Mart 2019'da yapılan seçimlerde yönetim değişikliği yaşanan belediyelerde önceki başkan tarafından hazırlanan faaliyet raporunun yeni başkan tarafından meclise sunulması gerekecektir.

5393 sayılı Kanununun 19 uncu maddesinde, faaliyet raporunun görüşüleceği meclis toplantısının meclis başkan vekilinin başkanlığında yapılacağı düzenlenmektedir.

Seçimleri takip eden ilk meclis toplantısının belediye başkanının başkanlığında yapılacağı ve faaliyet raporunun belediye başkanınca meclise sunulacağı dikkate alındığında, faaliyet raporunun sunumunu takiben belediye başkanının yerini meclis başkan vekiline bırakması gerekmektedir.

5393 sayılı Kanununun 26 ncı maddesine göre, meclisin bilgi edinme ve denetim yollarından biri olan faaliyet raporunu değerlendirme yetkisini, meclis yeterli görme veya yetersizlik kararı verme şeklinde kullanacaktır. Aynı maddeye göre, meclisin faaliyet raporunu yetersiz bulduğundan söz edilebilmesi için meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğunun yetersiz oyu kullanması şartına bağlıdır. Bu halde, yetersizlik kararı ile görüşmeleri kapsayan tutanak mülki amire gönderilecek, vali gerekçeli görüşüyle birlikte dosyayı Danıştay'a gönderecektir. Yetersizlik kararı, Danıştay tarafından uygun görülürse belediye başkanı başkanlıktan düşecektir.

Ancak, seçimler sonucu başkan değişikliği yaşanacak belediyelerde bir önceki başkanın faaliyet raporunun yetersiz bulunması halinde nasıl bir usulün takip edileceği düzenlenmemiştir. Bu belediyelerde Kanunda yer alan prosedürün işletilmesi halinde dahi yetersizlik kararının hukuki bir sonucunun olmayacağı değerlendirilmektedir. Nitekim Danıştay'ın bir kararında halen görevde olmayan belediye başkanı hakkında yetersizlik kararı verilmesinin olanaksız olduğu belirtilmektedir.

2. Denetim Komisyonunun Oluşumu ve Raporunun Meclisin Bilgisine Sunulması

5393 sayılı Kanununun 25 inci maddesine göre; il ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisi, her ocak ayı toplantısında belediyenin bir önceki yıl gelir ve giderleri ile bunlara ilişkin hesap kayıt ve işlemlerinin denetimi için kendi üyeleri arasından gizli oyla ve üye sayısı üçten az beşten çok olmamak üzere bir denetim komisyonu oluşturur.

Komisyon, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşur.

Komisyon, belediye birimleri ve bağlı kuruluşlarından her türlü bilgi ve belgeyi isteyebilir. Bu istekler gecikmeksizin yerine getirilir. Komisyon, çalışmasını kırkbeş işgünü içinde tamamlar ve buna ilişkin raporunu mart ayının sonuna kadar meclis başkanlığına sunar. Konusu suç teşkil eden hususlarla ilgili olarak meclis başkanlığı tarafından yetkili mercilere suç duyurusunda bulunulur.

Komisyon çalışmasının 45 işgünü içinde tamamlanacağı ve raporun Mart ayının sonuna kadar meclis başkanlığına sunulacağı ibarelerinden, çalışmanın 45 günden daha kısa sürede bitirilerek, örneğin Şubat ayında meclis başkanlığına sunulabilmesi ve Mart ayındaki meclis toplantısında görüşülebilmesi mümkün gözükmemektedir. Ancak, Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinin 22 nci maddesinde raporun Mart ayının sonuna kadar meclis başkanlığına sunulacağı belirtildikten sonra belediye başkanının Nisan ayı meclis toplantısında denetim raporunu okutmak suretiyle meclise bilgi vereceği düzenlendiğinden, denetim komisyonu çalışmasını daha önce tamamlayarak meclis başkanlığına sunmuş olsa bile bilgilendirmenin Nisan ayındaki meclis toplantısında yapılması gerekmektedir.

Bu nedenle seçimleri takiben yapılacak ilk meclis toplantısı, Nisan ayına denk geldiğinden bir önceki yıl için hazırlanmış olan denetim komisyonu raporunun mecliste okunması suretiyle meclisin bilgilendirilmesi gerekir.

3. Belediye Meclisi Kararlarının Kesinleşmesi

5393 sayılı Kanununun 23 üncü maddesine göre, meclis kararlarının kesinleşmesi;

Belediye başkanı, hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarını, gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere beş gün içinde meclise iade edebilir. Büyükşehir belediyelerinde bu süre yedi gündür.

Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararlar kesinleşir.

Belediye başkanı, meclisin ısrarı ile kesinleşen kararlar aleyhine on gün içinde idarî yargıya başvurabilir.

Kararlar kesinleştiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde mahallin en büyük mülkî idare amirine gönderilir. Mülkî idare amirine gönderilmeyen kararlar yürürlüğe girmez.

Kesinleşen meclis kararlarının özetleri yedi gün içinde uygun araçlarla halka duyurulur.

5216 sayılı Kanununun 14 üncü maddesine göre; Büyükşehir kapsamındaki ilçe belediye meclisleri tarafından alınan imara ilişkin kararlar, kararın gelişinden itibaren üç ay içinde büyükşehir belediye meclisi tarafından nazım imar plânına uygunluğu yönünden incelenerek aynen veya değiştirilerek kabul edildikten sonra büyükşehir belediye başkanına gönderilir. Üç ay içinde büyükşehir belediye meclisinde görüşülmeyen kararlar onaylanmış sayılır.